

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges til FM2026 at fremlægge en analyse af fordele og ulemper ved anvendelse af organisationsformen selvstændig offentlig virksomhed i de Selvstyreejede virksomheder, hvor selskabet ikke udelukkende har et forretningsmæssigt formål, men også skal varetage særlige sektorpolitiske hensyn.

(Medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Naleraq)

Svarnotat

(Formand for Naalakkersuisut)

1. behandling

Naalakkersuisut takker for det fremsatte beslutningsforslag, om at analysere anvendelsen af organisationsformen Selvstændig Offentlig Virksomhed (SOV) i selskaber, der varetager både forretningsmæssige og sektorpolitiske formål.

SOV'er reguleres typisk af særlove, hvilket kan skabe utilsigtede konsekvenser for det private erhvervsliv og markedet som helhed. Naalakkersuisut ønsker at fastholde lige og gennemsigtige vilkår for alle aktører, og ser derfor ikke behov for at indføre mere specialiseret lovgivning, som kan skabe ulighed i konkurrencevilkår.

En omlægning af selskabsform vil desuden medføre en omstillingsperiode, som kan være både administrativt og økonomisk belastende, uden garanti for, at det skaber øget værdi for samfundet.

Naalakkersuisut vurderer, at aktieselskabsformen fortsat er den mest hensigtsmæssige selskabsform for de selvstyreejede selskaber. Denne form giver selskaberne den nødvendige fleksibilitet til at drive forretning, samtidig med at sektorpolitiske hensyn kan varetages gennem servicekontrakter, koncessioner og særlovgivning. Dette er også en grund til at bibeholde selskabskonstruktionen som den er nu, eftersom vores aktieselskaber allerede på nogle punkter fungerer som SOV'er, netop gennem servicekontrakter, koncessioner, anlægslov osv.

SOV-formen indebærer en højere grad af politisk styring og ministerielt tilsyn, hvilket kan være relevant i visse sammenhænge. Men det medfører også større afhængighed af den til enhver tid siddende politiske ledelse, hvilket kan skabe usikkerhed omkring selskabets strategiske retning og langsigtede drift.

Det er vigtigt at understrege, at både aktieselskaber og SOV'er kan bidrage til landskassen gennem udbytte og selskabsskat. SOV'er kan således både reinvestere og udbetale overskud, afhængigt af politisk beslutning, selskabets økonomi eller bestyrelsen. Dette er derfor normal praksis både for SOV'er som det også er for statslige aktieselskaber. Dette fungerer således på samme måde for vores aktieselskaber.

Naalakkersuisut vurderer, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag for at igangsætte en analyse af SOV som alternativ selskabsform. De mål, som ønskes opnået med SOV, kan allerede realiseres inden for aktieselskabsformen, og en omlægning vil kunne forstyrre selskabernes drift og skabe unødvendige omkostninger.

I forbindelse SOV'er i Danmark findes der allerede en beretning af sammenligningen af selvstændige offentlige virksomheder og statslige aktieselskaber, som også kommer ind på fordele og ulemper. Denne beretning er skrevet af Rigsrevisionen til Statsrevisorerne.

Naalakkersuisut finder at en løbende vurdering af organisationsformen i de offentligt ejede selskaber er positivt især i lyset af, at de vores selskaber alle er skabt med et sektorpolitisk formål og dermed er med til at løse samfundsmæssige opgaver. Samtidig lægger Naalakkersuisut vægt på, at der er størst mulig transparens omkring vores selskaber og deres funktion og virke.

På denne baggrund indstiller Naalakkersuisut følgende ændringsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges til EM2026 at foretage en analyse af fordele og ulemper ved organisationsformen i de Selvstyreejede virksomheder. Analysen vedlægges den årlige beretning om de Selvstyreejede selskaber der omdeles til Inatsisartut i forbindelse med EM2026.